

Konkurransegrunnlag Del II

Bilag F

SHA

Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø

MILJØ

**Totalentreprise for miljøsanering og rivningsarbeider ved
Romsdal videregående skole**

Dato: 04.02.2015

1 SHA plan

Vår viktigste oppgave og vårt høyeste fokus i dette prosjektet er å unngå skader på ansatte hos Totalentreprenør, elever, ansatte ved skolen, forbi passerende, naboer og byggherreorganisasjonen.

For å oppnå dette, skal det legges vekt på at byggeplassen at byggeplassen blir planlagt, organisert og kontrollert iht. regler og intensjoner i *Forskrift om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- og anleggsplasser*, Byggherreforskriften (BHF).

I tillegg er det en målsetting at arbeidsforholdene legges til rette og følges opp slik at sykefravær, nesten-ulykker, uønskede hendelser o.l. begrenses og blir lavere enn gjennomsnittet for BA-bransjen.

SHA planen vil være et hovedinstrument for SHA arbeidet på prosjektet. Den danner sammen med relevante lover og forskrifter et regelverk som alle deltakerne i prosjektet er forpliktet til å følge. SHA planen ligger som vedlegg 1.

Totalentreprenør skal før kontraktarbeidet starter utarbeide en SHA/HMS perm. SHA planen, lovpålagte dokumentasjonskrav, avtaler, protokoller etc., skal danne prosjektets *Internkontrollsystem*. Denne perm. skal til enhver tid være oppdatert og tilgjengelig for byggherreorganisasjonen og evt. tilsynsmyndigheter.

Totalentreprenør kan bygge opp prosjektets internkontroll fra eget system, men minimumskravene er definert i vedlegg 2 – Arkivnøkkel SHA/HMS perm.

1.1 Organisering av SHA-arbeidet

Byggherren har iht. Byggherreforskriften inngått skriftlige avtaler med byggherrens representant, koordinator prosjektering og koordinator utførelse. Kopi av avtalene og kontrollskjema som skal benyttes i prosjektet skal være en del av SHA/HMS perm.

Se også SHA planen – vedlegg 1.

Hovedbedrift (HB)

Totalentreprenøren skal ivareta funksjonen som Hovedbedrift iht AML 2-2.

Se også SHA planen – vedlegg 1.

HB skal utarbeide og til enhver tid holde Samordningsskjema med best.nr. 504 fra Arbeidstilsynet oppdatert. Skjemaet skal være oppslått på HMS-tavle på byggeplassen.

Forhåndsmelding til Arbeidstilsynet er innsendt av byggherre før oppstart.

HB skal oppdatere forhåndsmeldingen slik at den samsvarer med samordningsskjemaet.

HB skal etablere rutiner for SHA oppstartsmøter med alle arbeidstakere. I samråd med BH-KU skal prosjektets SHA plan samt totalentreprenørs sikkerhetsbestemmelser for prosjektet gjennomgås. Sikkerhetsgjennomgangen skal dokumenteres og arkiveres i SHA/HMS perm.

Dato: 04.02.2015

1.2 Fremdriftsplan

Totalentreprenøren skal utfra byggherrens tidsplan utarbeide en detaljert aktivitets - og produksjonsplan som må koordineres med skolens representant, se også pkt. Skole i drift. Totalentreprenøren produksjonsplan skal gjennomgås på fremdriftsmøter. I møtene skal det informeres om hvilke arbeider som skal pågå i neste periode og hvilke arbeidsoperasjoner som krever spesielle sikkerhetsforanstaltninger (SJA, særmøter SHA etc.) Planlagte SJA for risikofylte arbeidsoperasjoner *skal* avmerkes på produksjonsplanen. Produksjonsplanen skal være oppslått på HMS informasjonstavle tilgjengelig for alle arbeidstakerne.

Ukesaktivitetsplan

Ut fra produksjonsplanen, skal Totalentreprenør utarbeide en ukesaktivitetsplan som skal leveres til skolen torsdager innen kl. 12.00. Her skal Totalentreprenøren beskrive negative HMS/miljø faktorer som kan påvirke skolens drift. Kopi av ukesaktivitetsplan skal sendes til BH-KU. Ukesaktivitetsplanen ligger som vedlegg 3.

1.3 Naboskap

Skoleanlegget ligger i nærheten av etablert boligområde. Det må tas hensyn til naboer når det gjelder støy og støv.

1.4 Skole i drift

Totalentreprenøren skal i sin planlegging legge spesielt vekt på forhold knyttet til skolens etablerte sikkerhetstiltak og sørge for den totale sikkerheten for ansatte og elever er ivaretatt i riveperioden. Det kreves evt. daglig kontakt med skolens representant.

For å unngå ulykker, farlige situasjoner og/eller helsemessig risiko skal det iverksettes tiltak som for eksempel avsperringer, støybegrensende tiltak, tetting mot støv og lukt, ventilasjon m.m

Områder der det skal forgå arbeider skal skjermes, slik at uvedkommende ikke har adgang, og arbeidene skal organiseres slik at ingen blir utsatt for farer eller ulykker.

Det er spesielt viktig å ta hensyn til fallende gjenstander, transport og støv.

Alle sikkerhetsanordninger gjelder også utenom skolens kjernetid og helger.

Støyende og/eller forstyrrende aktiviteter kan ikke foregå ifm. eksamen, tentamen og evt. andre viktige aktiviteter på skolen. Info om dette avklares med skolens representant.

Det er mye elever/ansatte i skolegården og på veinettet i forbindelse med skolestart og skoleslutt og man må vise stor aktsomhet ved inn - og utkjøring i disse periodene

Skolestart: Kl. : 08.15

Skoleslutt: Kl. : 14.40

1.5 Riggplan, forhold på byggeplassen

Totalentreprenør skal sørge for at det til enhver tid foreligger en ajourført riggplan for byggeplassen. Evt. kan Totalentreprenør og BH-KU samarbeide om oppdatering. På riggplanen

Dato: 04.02.2015

skal det – i hensiktsmessig grad og detalj- angis veier, områder, konstruksjoner og installasjoner, innretninger; så som plassering av førstehjelpsutstyr, båre, brannslukningsapparater, møteplass ved brann/ulykker, plassering og antall avfallskontainere, avlesning og pålessingsområde, lager rømningsveier, stoffkartotek m.m.

Riggplanen/faseplan ligger som vedlegg Tegningsnr 17

1.6 Adkomst, transportveier, parkering

Adkomst til byggeplassen er vist på Riggplan/faseplan. Transport skal kun skje på avmerkede atkomstveier. Innenfor byggeplassgjerdet angitt på faseplanene skal totalentreprenør holde sin aktivitet. Dette gjelder også areal for parkering av totalentreprenørens firmabiler og ansattebiler. Parkeringsplass avsett for ansatte og elever får ikke benyttes, parkeringsplass foran butikk er kun for kunder. Parkering i Langmyrveien eller i kringliggende gater vil medføre borttauing.

Totalentreprenør kan bli pålagt å bruke følgeperson ved inn- og uttransport til byggeplassen.

Totalentreprenør skal etablere rutiner /avtaler for vedlikehold/snørydding/strøing /feing som sikrer uhindret og trygg ferdsel på byggeplass, anleggsveier og parkeringsplasser. Feing av atkomstveier er særdeles viktig mtp støvspredning til skolen.

1.7 Inngjerding, adgang

For å sikre skolens personale, elever og allmennheten mot farer forbundet med rivearbeidene, skal byggeplassen i hele riveperioden være atskilt fra omgivelsene med låsbart byggegjerde – dvs låsebolter mellom gjerdene og låsbare porter. Gjerder og porter skal til enhver tid holdes stengt. Det skal etableres fysisk atskillelse av Totalentreprenørens arbeidsområde bygg som er i bruk til skolevirksomhet.

Dette skal markeres på riggplanen.

Daglig registrering av personell på byggeplassen

Totalentreprenør skal etablere rutiner for daglig registrering av alt personell som skal inn på byggeplassen. Oversiktslisten skal føres daglig før arbeidene starter og skal inneholde følgende:

- Navn og adresse på byggeplassen/anleggsplassen
- Navn på byggherren
- Navn på arbeidsgivere eller enmannsbedrifter eller for innleide arbeidstakere navnet på innleievirksomheten
- Organisasjonsnummer for registreringspliktige virksomheter
- Navn og fødselsdato på alle som utfører arbeid på bygge- eller anleggsplassen.

Totalentreprenør skal arkivere utfylte lister i egen perm merket «Oversiktslister» og oppbevare listene i seks måneder etter at bygge- eller anleggsarbeidene er avsluttet.

Det skal alltid finnes minst en person på byggeplassen som kan kommunisere på norsk. (Fra hvert firma)

Dato: 04.02.2015

Grønt kort fra Arbeidstilsynet

Alle som skal inn på byggeplassen skal ha gyldig grønt ved oppstart på byggeplassen.
Dersom det avdekkes personell uten gyldig kort, vil personen bli bortvist fra byggeplassen.

1.8 Lagring, rydding

Avlastning og lagring skal kun skje på anviste plasser som skal markeres på riggplanen.
Totalentreprenør skal etablere instruks for rydding på alle deler av byggeplassen og spesielt sikre at viktige transportveier, gangarealer og rømningsveier alltid holdes åpne.
Dersom Totalentreprenør etter skriftlig varsel ikke innen 24 timer rydder i henhold til instruks, kan Byggherrens uten nærmere varsel på utført rydding for Totalentreprenørs regning.

1.9 Strømforsyning

Provisoriske og permanente kabelstrekk skal sikres mot snubling og mot brudd og støt i forbindelse med forflytning av store, tunge kjøretøyer.

1.10 Tekniske innretninger, kraner, maskiner og utstyr

Behovet for bruk av tekniske innretninger, kraner, maskiner og utstyr skal klarlegges av Totalentreprenør så tidlig som mulig. Områder med risiko for all av gjenstander skal identifiseres og eventuelle særskilte prosedyrer/sikkerhetsinstrukser utarbeides.

For innretninger med krav om årlig sakkyndig kontroll, skal kopi av utført årlig kontroll arkiveres i SHA/HMS permen.
Oppstillingsplass for eventuell kran må velges slik at kran er stabil (grunnforhold) og at løfting av skolens ansatte/elever/andre personer unngås. Område rundt kran skal gjerdes inn.

1.11 Førstehjelpsutstyr

Totalentreprenør har ansvar for at det til enhver tid finnes nødvendig mengde førstehjelpsutstyr på byggeplassen. Plassering av førstehjelpsutstyr skal avmerkes på riggplan.

1.12 Slukkingsutstyr

Totalentreprenør skal sørge for tilstrekkelig med brannslukningsapparater på byggeplassen.
Dersom det skal utføres «Varme arbeider», skal påkrevd dokumentasjon (instruks, sjekkliste) arkiveres i SHA/HMS permen.

1.13 Personlig verneutstyr

Alle på byggeplassen skal til enhver tid bruke påkrevd verneutstyr. Ved overtredelse av påbud skal det gis 1 muntlig advarsel, 1 skriftlig advarsel. Ved overtredelse 3.gang bortvises personen permanent fra byggeplassen.

Minimumskrav i dette prosjektet:

- Hjelme/vernesko med spikertrampsåle
- Fluoriserende arbeidstøy eller refleksvest
- Vernebriller ved arbeid med risiko for sprut, gnist, støv, etc.
- Hørselvern ved støyende arbeider.

Dato: 04.02.2015

1.14 Røyking på byggeplassen

Det er ikke tillatt å røyke på skolens område. Ved overtredelse av påbud skal det gis 1 muntlig advarsel, 1 skriftlig advarsel. Ved overtredelse 3.gang bortvises personen permanent fra byggeplassen.

1.15 Vernerunder

HB har ansvaret for å kalle inn og avholde vernerunder ukentlig. BHR, KU og skolens verneombud skal ha innkalling. Protokoll utarbeides av HB og sendes deltakerne senest 2 dager etter at vernerunden er avholdt. Protokollen skal arkiveres i SHA/HMS permen og henges opp på byggeplassens HMS tavle.

1.16 Uønskede hendelser/SHA avvik

Alle på byggeplassen skal rapportere uønskede hendelser/SHA avvik. Totalentreprenør skal ha egne RUH-blokker eller skjemaer som er tilgjengelige for alle på byggeplassen. Det skal etableres et system for registrering, behandling og lukking.

1.17 Forhold for utenlandske arbeidere

Krav til lønns- og arbeidsvilkår

For avtaler som omfattes av Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter gjelder følgende:

Totalentreprenøren og deres underentreprenører plikter å ha lønns- og arbeidsvilkår som ikke er dårligere enn det som følger av gjeldende landsomfattende tariffavtale, eller det som ellers er normalt for vedkommende sted og yrke. Dette gjelder bare for ansatte som direkte medvirker til oppfyllelse av Totalentreprenørens forpliktelser under avtalen.

Byggherren eller den byggherren bemyndiger har rett til innsyn i dokumenter og rett til å foreta andre undersøkelser som gjør det mulig for oppdragsgiver å gjennomføre nødvendig kontroll med at kravet til lønns- og arbeidsvilkår overholdes. Totalentreprenøren plikter å ha tilsvarende kontraktsbestemmelse i sine kontrakter med underentreprenører og skal gjennomføre nødvendig kontroll hos sine entreprenører for påse at plikten overholdes.

Totalentreprenøren plikter på oppfordring å legge frem dokumentasjon på de lønns- og arbeidsvilkår som blir benyttet. Dokumentasjonsplikten omfatter også underentreprenører.

Brudd på forpliktelsene etter denne bestemmelsen er å anse som vesentlig mislighold.

Viser til Møre og Romsdal Fylkeskommunes egenerklæringer som ligger som vedlegg til kontrakten:

Billag 1 – HMS egenerklæring

Billag 2 – Egenerklæring om lønns og arbeidsvilkår

Billag 3 – Egenerklæring om språk

Ligger som Billag G

Dato: 04.02.2015

1.18 Kjemisk helsefare

Totalentreprenør skal etablere og oppdatere stoffkartotek. Stoffkartoteket skal plasseres lett tilgjengelig på byggeplassen. Stoffkartoteket skal til enhver tid være oppdatert. Iht. Produktkontrollloven §3 skal helse og miljøskadelige produkter vurderes – substitusjonsvurdering, for å se om produktet kan byttes ut med mindre farlige for helse og miljø. Denne vurderingen skal dokumenteres og arkiveres i SHA/HMS permene.

1.19 Handlingsplan ved alvorlig ulykke

Totalentreprenør skal utarbeide en handlingsplan /varslingsplan for alvorlige ulykker. Handlingsplanen skal oversettes til de språk som er nødvendig for at hver arbeidstaker på byggeplassen selv kan lese og forstå planen.

2 Miljøoppfølging

Byggherren har utarbeidet en miljøplan med miljøoppfølgingspunkter. Følgende miljøoppfølgingspunkter er aktuelle for denne entreprisen:

Pkt i miljøoppfølgingskjema	Dokumentasjonskrav	Ansvarlig
1.3 Miljøansvarlig hos entreprenør	Entr. herunder alle UE må utpeke en miljøansvarlig i egen prosjektorg., som deltar ved behov på entreprenørens verne- og miljørunder Dokumentasjon: Organisasjonsplan	Totalentreprenør
4.2 Transport og trafikk løsninger i utførelsesfasen	Tomgangskjøring skal generelt begrenses til et minimum. Det skal utarbeides en logistikkplan for utførelsesfasen. Entreprenør skal vise til rutiner for effektiv transport Dokumentasjon: Logistikk og fremdriftsplan	Totalentreprenør
6.2 Miljøriktig miljøvalg	Stoffer på myndighetenes liste over «Prioriterte stoffer» skal unngås benyttes. Stoffer på REACH-Kandidatlisten skal unngås. Substitusjonsplikten iht. Produktkontrollloven skal dokumenteres og følges av alle aktørene i prosjektet. Dokumentasjon: Co Builder/ChemXchange	Totalentreprenør
7.2 Avfallsplan og sluttrapport	Minimum 70 vektprosent av total avfallsmengde skal sorteres på byggeplassen. Dette inkluderer også riveavfall for riving av eksisterende bygningsmasse. Disse behandles normalt som to forskjellige avfallsplaner. Miljøsanering av eksisterende bebyggelse er beskrevet i miljøsaneringsrapport. På bakgrunn av denne, utarbeides avfallsplan. Avfallsplan for både riving og byggefase skal revideres underveis i prosjektet dersom forutsetningene endres. Det skal utarb. en sluttrapport når arbeidene er ferdig. Det må fremkomme av riggplan samt plan for avfallslogistikk på byggeplassen hvordan entreprenør har tenkt å oppnå kildesorteringsgraden. Dokumentasjon: Miljøsaneringsbeskrivelse, avfallsplan og sluttrapport	Totalentreprenør
7.2 Avfallsreduksjon i utførelsen	Samtlige containere på bygge og anleggsområdet skal være merket med skrift og symbol om hvilken type avfallsfraksjon som tilhører hvilken container. Merkene skal være flerspråklige dersom fremmedspråklig arbeidskraft benyttes. Dokumentasjon: Riggplan med tilhørende dokumenter. Avfallsregnskap	Totalentreprenør

Dato: 04.02.2015

Pkt i miljøoppfølgingsskjema	Dokumentasjonskrav	Ansvarlig
9.1 Beredskapsplan	Entreprenøren skal organisere sine arbeidere slik at risiko for miljøulykker (Utslipp til vann, luft eller jord) reduseres. Entreprenøren plikter å ha en beredskapsplan med hensyn til utslipp tilpasset alle arbeidere. Entreprenøren skal ha et tiltaksblad med handlingsregler for alle kjemikalier/ oljeprodukter hvis lagring og bruk kan gi uhell- Utslipp skal rapporteres til KU, verneleder, byggherren og forurensningsmyndigheten. Det skal gjennomføres en miljørisikovurdering med tiltaksplan samt beredskapsplan før arbeidene starter. Beredskapsplan skal fremlegges for byggherren min 14 dager før byggestart. Denne skal oppbevares på byggeplassen og entr. skal informere alle «ansatte» om planens plassering og innhold. Uhell med spill av olje eller kjemikalier og andre hendelser som kan skade miljøet, skal registreres i egne avviksskjema, som følges opp av entreprenøren. Dokumentasjon: Miljørisikovurdering, beredskapsplan, rutiner for miljøriktig drift av byggeplass.	Totalentreprenør
9.7 Sikring av Va-system, grunn, grunnvann og vassdrag.	Drivstoff skal lagres på sertifiserte og merkede tanker utendørs eller på sertifisert tankbil. Mellomlagring ved maskiner ute på anlegget tillates ikke. Tanker skal oppbevares på forskriftsmessig måte med forskriftsmessig oppsamlingsordning i tilfelle utslipp. Alle fylling av drivstoff på kjøretøy skal skje iht. forskriftskrav og med tilstrekkelig beredskap etablert. Absorpsjonsmateriale med tilstrekkelig kapasitet skal være tilstede. Det skal gjennomføres en miljørisikovurdering med tiltaksplan samt beredskapsplan før arbeidene starter. Beredskapsplan skal fremlegges for byggherren min 14 dager før byggestart. Denne skal oppbevares på byggeplassen og entr. skal informere alle «ansatte» om planens plassering og innhold. Uhell med spill av olje eller kjemikalier og andre hendelser som kan skade miljøet, skal registreres i egne avviksskjema, som følges opp av entreprenøren. Dokumentasjon: Miljørisikovurdering, beredskapsplan, rutiner miljøriktig drift av byggeplass.	Totalentreprenør
9.8 7 Sikring av Va-system, grunn, grunnvann og vassdrag.	Alle kjøretøy og maskiner skal være i god teknisk stand, lekkasjer/drypp/spill av olje/kjemikalier fra maskinpark skal ikke forekomme. Større reparasjoner og vedlikeholdsarbeid skal foregå på verksted. Absorpsjonsmateriale skal være lett tilgjengelig på kjøretøyet el. Maskin. Det skal gjennomføres en miljørisikovurdering med tiltaksplan samt beredskapsplan før arbeidene starter. Beredskapsplan skal fremlegges for byggherren min 14 dager før byggestart. Denne skal oppbevares på byggeplassen og entr. skal informere alle «ansatte» om planens plassering og innhold. Uhell med spill av olje eller kjemikalier og andre hendelser som kan skade miljøet, skal registreres i egne avviksskjema, som følges opp av entreprenøren. Dokumentasjon: Miljørisikovurdering, beredskapsplan, rutiner miljøriktig drift av byggeplass.	Totalentreprenør

Dato: 04.02.2015

2.1 Miljøsaneringsbeskrivelse – helse og miljøfarlige stoffer

Byggherren har utført en miljøkartlegging av bygg A,B,C,D og H som skal rives i forbindelse med etablering av nye Romsdal VGS. Miljøsaneringsrapporten ligger som vedlegg Teknisk dokument 01.

Sanering av asbest :

Totalentreprenør skal sende melding til Arbeidstilsynet i god tid før oppstart. Kopi av meldingen samt Instruksen som gjelder for arbeidet skal sendes til BH-KU.

Sanering av PCB: Viser til SHA plan som ligger som vedlegg til kontrakten.

3 Vedleggsliste

Vedlegg nr:	Dokumentnavn
Vedlegg 1	SHA plan
Vedlegg 2	Arkivnøkkel SHA/ HMS
Vedlegg 3	Ukesaktivitetsplan
Tegningsnr 17	Riggplan/faseplan
Billag G	Billag 1: HMS egenerklæring Billag 2: Egenerklæring om lønns- og arbeidsvilkår Billag 3: Egenerklæring språk
Teknisk dokument 01	Miljøsaneringsrapport